

Roczne sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu
wspierania rodziny
za 2014 rok
wraz z potrzebami związanymi
z ich realizacją w roku 2015

Ruda Śląska, marzec 2015 r.

Spis treści

I. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI 3-LETNIEGO „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE RUDA ŚLĄSKA NA LATA 2012 - 2014” ZA ROK 2014	s.3
II. TWORZENIE MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI PRZEZ ASYSTENTÓW RODZINY	s.6
III. TWORZENIE ORAZ ROZWÓJ SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM	s.6
IV. FINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ	s.10
V. SPRAWOZDANIE RZECZOWO-FINANSOWE Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY	s.11
VI. MONITORING SYTUACJI DZIECKA RODZINY ZAGROŻONEJ KRYZYSEM LUB PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ	s.11
VII. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ NA 2015 ROK	s.13

I. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI 3-LETNIEGO „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE RUDA ŚLĄSKA NA LATA 2012 - 2014” ZA ROK 2014

Zgodnie z Uchwałą NR PR.0007.90.2012 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 26.04.2012r. w 2014 roku realizowany był „Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2012-2014”.

W ramach Programu realizowanego przez Dział do spraw Asysty Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej realizowane były trzy projekty socjalne:

- Asystent rodziny,
- Socjalizacja rodziny naturalnej (z wykorzystaniem treningu w prowadzeniu gospodarstwa domowego na bazie kontraktu socjalnego z elementami metody projektu) dziecka objętego lub zagrożonego opieką zastępczą,
- Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko. Grupa wsparcia dla rodziców.

REZULTATY:

„Asystent Rodziny”

W Dziale do spraw Asysty Rodzinnej w 2014r. zatrudnionych było 6 asystentów rodziny. Rozpoczynając współpracę z asystentem rodziny - rodzina podpisuje plan pracy. Plan pracy zawiera cele i efekty dostosowane do diagnozy sytuacji rodziny. Asystent w głównej mierze pracuje nad nabyciem przez rodzinę umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz podjęciem działań zmierzających do zapewnienia dzieciom prawidłowego rozwoju we wszystkich przestrzeniach. Asystent pomaga i towarzyszy rodzinie w załatwianiu istotnych spraw urzędowych i lekarskich, motywuje do większej aktywności społecznej. W sytuacji kiedy rodzina tego wymaga kieruje do psychologa. Asystent rodziny współpracuje z wieloma instytucjami działającymi na rzecz rodziny: Sądami, szkołami, placówkami wsparcia dziennego, poradniami, policją.

Poniżej przedstawiono tabelę dotyczącą rodzin objętych pomocą asystenta w 2014 roku.

Liczba rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny w 2014 roku		83
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę w 2014 roku, w tym:		29
ze względu na poprawę funkcjonowania		9
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę		14
ze względu na brak efektów		6
ze względu na zmianę metody pracy		0
liczba dzieci w tych rodzinach:	przebywających w domu	230
	przebywających w przestrzeni pieczy zastępczej	40

rodziny wielodzietne	51
rodziny niepełne	35
rodziny, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”	25
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny będzie kontynuować pracę w 2015 roku (w tym rodziny powracające m. in. na mocy postanowienia Sądu)	57

Tabela 1 – liczba rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny w 2014 roku

Asystent rodziny po zakończeniu pracy przez okres 3 miesięcy monitoruje sytuację w rodzinie. Po tym czasie dokonuje się ewaluacji i ocenia sytuację w rodzinie.

W 2014 roku na podstawie postanowienia Sądu do współpracy z asystentem zobowiązane były 42 rodziny (w tym do końca grudnia 2014r. współpracę w ramach planu pracy podjęło 37 rodzin). O sytuacji rodzin, które nie podjęły współpracy zostaje zawiadomiony Sąd. W sytuacji, gdy rodzina podejmuje współpracę, asystent rodziny sporządza sprawozdanie do Sądu dotyczące realizacji planu pracy przez rodzinę.

Zapotrzebowanie: kontynuacja projektu w 2015r.

„Socializacja rodziny naturalnej (z wykorzystaniem treningu w prowadzeniu gospodarstwa domowego na bazie kontraktu socjalnego z elementami metody projektu) dziecka objętego lub zagrożonego opieką zastępczą”.

1. Projekt w 2014 roku realizowany był w 14 rodzinach. Projekt ukończono w 12 rodzinach, natomiast 2 rodziny zerwały współpracę.
2. Cele założone w projekcie zostały zrealizowane.
3. Ocena realizacji poszczególnych celów szczegółowych w 12 rodzinach (w których przebywało 31 dzieci) objętych projektem:
 - utrzymanie trzeźwego stylu życia przez członków rodziny - w 9 rodzinach,
 - zapewnienie poczucia bezpieczeństwa wszystkim członkom rodziny – w 9 rodzinach,
 - zapewnienie dzieciom prawidłowego rozwoju emocjonalnego – w 10 rodzinach,
 - zapewnienie dzieciom prawidłowego rozwoju fizycznego – w 10 rodzinach,
 - zapewnienie dzieciom prawidłowego rozwoju intelektualnego – w 10 rodzinach,
 - zbudowanie prawidłowych relacji rodzice – dzieci – w 8 rodzinach,
 - nabycie przez rodzinę umiejętności gospodarowania środkami finansowymi – w 9 rodzinach,
 - nabycie przez rodzinę umiejętności dbania o higienę osobistą i czystość otoczenia – w 11 rodzinach,
 - nabycie przez rodzinę umiejętności przygotowywania posiłków – w 11 rodzinach,
 - nabycie przez rodzinę umiejętności radzenia sobie z trudnościami życia codziennego – w 10 rodzinach,
 - nabycie umiejętności poruszania się po obecnym rynku pracy – w 12 rodzinach.

4. We wszystkich rodzinach objętych projektem po zakończeniu kontraktu prowadzona jest dalsza, okresowa ewaluacja.

Projekt nie będzie realizowany w 2015 roku.

„Mądry rodzic – szczęśliwe dziecko” - grupa wsparcia dla rodziców.

W 2014 roku Dział do spraw Asysty Rodzinnej realizował projekt - „Mądry rodzic – szczęśliwe dziecko” - grupa wsparcia dla rodziców. Osobami prowadzącymi zajęcia byli psycholodzy i asystenci rodziny zatrudnieni w Dziale.

Kandydatów do udziału w grupie wyznaczały i motywowały osoby prowadzące pracę na rzecz rodziny (asystenci rodziny, pracownicy socjalni, psycholodzy, konsultant, kierownik Działu do spraw Asysty Rodzinnej).

Grupa ma charakter otwarty. Rodzice biorący udział w zajęciach poszerzają wiedzę na temat właściwego funkcjonowania w roli rodzica oraz aktywizują się społecznie. Przynależność do grupy wsparcia pomaga uczestnikom zwalczać swoją bezradność, umożliwia nabycie nowych umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach. W spotkaniach z różną częstotliwością wzięło udział 30 osób. Każde spotkanie koncentrowało się wokół określonego tematu, lecz często zachodziła konieczność modyfikowania przebiegu zajęć i dostosowania ich do bieżących potrzeb uczestników. Jednocześnie brak konieczności ścisłego trzymania się określonego scenariusza spotkania umożliwiał prowadzącemu podążanie za uwagą grupy, dzięki czemu uczestnicy doświadczali realnego wpływu na jakość, kształt i treść zajęć, w których brali udział i które współtworzyli. Rolą osób prowadzących było porządkowanie spotkań, dbanie o to, aby każdy uczestnik grupy znalazł pomoc i wsparcie. Grupę tworzyli przede wszystkim rodzice i to oni wnosili potencjał i energię oraz dzielili się swoimi doświadczeniami.

Zajęcia dotyczyły m.in.: wychowania dzieci i metod wychowawczych, uczuć, granic, złości, przemocy, samooceny, używek i uzależnień, ciąży i alkoholu.

Rodzice, którzy nie mieli możliwości zapewnienia opieki dla dzieci na czas trwania zajęć mogli zgłosić się z nimi na grupę. Zajęcia z dziećmi prowadzili psycholodzy i asystenci rodziny zatrudnieni w Dziale do spraw Asysty Rodzinnej. Dzieci miały zapewnione zajęcia, które sprzyjały ich ogólnemu rozwojowi i umożliwiały nawiązanie społecznych kontaktów z innymi dziećmi. Zajęcia były dostosowywane do potrzeb i wieku dzieci. Zajęcia z małymi dziećmi nie powinny trwać dłużej niż 1 do 1,5 h z uwagi na trudność utrzymania przez nie uwagi i chęć powrotu do rodziców. Dlatego też czas trwania spotkań z rodzicami został do powyższego dostosowany. W zajęciach z różną częstotliwością uczestniczyło 11 dzieci.

Zarówno zajęcia z rodzicami, jak i dziećmi podsumowywane były w formie protokołu.

Spotkania grupy odbywały się dwa razy w miesiącu, tj. w każdy drugi i czwarty wtorek miesiąca (z wyłączeniem okresu lipiec –sierpień 2014r.). W 2014r. odbyło się 17 spotkań grupy.

Zapotrzebowanie: kontynuacja projektu w 2015 roku.

Pozostałe projekty socjalne zawarte w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2012-2014” aktualizowane i sprawozdawane są w Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

II. TWORZENIE MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI PRZEZ ASYSTENTÓW RODZINY

W Dziale do spraw Asysty Rodzinnej zatrudnieni byli asystenci rodziny, konsultant, psychologdy i aspiranci pracy socjalnej. Wszyscy pracownicy działu podnoszą swoje kwalifikacje. W 2014 roku pracownicy Działu uczestniczyli w następujących szkoleniach oraz konferencjach:

1. Standardy usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej.
2. Szkolenie w ramach projektu „Razem bezpieczniej”.
3. Warsztaty „Wybrane zaburzenia emocjonalne i lękowe u dzieci i młodzieży”.
4. Konferencja: „Relacje w rodzinie. Widzę, słyszę, rozumiem”.
5. Konferencja: „Profilaktyka i interwencja w sytuacji krzywdzenia małych dzieci”
6. Studium terapii grupowej i treningu interpersonalnego - praca z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
7. Interwencja psychologiczna w zdarzeniach masowych.
8. Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - kurs I i II stopnia.
9. Konflikty okołorozwodowe.
10. „Mam alternatywę. Program profilaktyczny z zakresu narkomanii” - warsztaty na temat narkotyków, dopalaczy oraz skutków ich zażywania.
11. Szkolenie z zakresu ochrony praw dziecka, definicja, diagnoza, interwencja.
12. Konferencja naukowa: „Poradnik Innego Myślenia. Zespół Aspergera, ADHD”.
13. Dni solidarności z osobami chorującymi psychicznie organizowane przez Śląską Filię Sekcji Naukowej Psychiatrii Środowiskowej i Rehabilitacji Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego

W 2014 roku zatrudnionych było 6 asystentów rodziny: w tym jeden asystent zatrudniony od dnia 03.02.2014r. i jeden asystent od dnia 01.09.2014r. Koszty zatrudnienia zostały pokryte częściowo z „Resortowego Programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 - asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Pozyskano dotację w wysokości 132 944 zł.

III. TWORZENIE ORAZ ROZWÓJ SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM

Poradnictwo specjalistyczne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem polityki społecznej ukierunkowanej na tworzenie warunków zintegrowanego i efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania

problemów społecznych. Jednym z elementów tego systemu jest zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, z którego mogą skorzystać osoby i rodziny wymagające takiego wsparcia. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej można skorzystać z poradnictwa specjalistycznego prawnego i psychologicznego.

Poradnictwo prawne oznacza przekazanie rodzinie informacji o powszechnie obowiązującym prawie oraz o praktyce jego stosowania, w szczególności poprzez: podanie i omówienie odpowiednich przepisów, przekazanie wzorów pism prawnych, sporządzenie projektu pisma procesowego. W 2014 roku udzielono 186 konsultacji i poradnictwa w ramach specjalistycznego poradnictwa prawnego.

Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne realizowane jest poprzez: porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy, konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne, diagnozę psychologiczną, terapię wspierającą, psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich. Praca psychologa odbywa się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w środowisku domowym. Ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego skorzystały 104 rodziny z dziećmi.

Placówki wsparcia dziennego w formie świetlic, w tym grup profilaktyczno-rozwojowych dla dzieci w wieku od lat 3 oraz ogniska wychowawczego

W roku 2014 na terenie miasta działało 10 placówek wsparcia dziennego, w tym 8 prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Placówki prowadzone są w formie specjalistycznej (dzielnice: Ruda, Halemba, Wirek, Nowy Bytom) oraz opiekuńczej (dzielnice: Godula, Bykowina, Nowy Bytom, Orzegów, Czarny Las). W roku 2014 liczba miejsc w placówkach wynosiła **428**, łącznie pomocą objęto: **677** dzieci i młodzieży z **414** rodzin.

Oferta świetlic i ogniska wychowawczego skierowana jest do dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 16 roku życia, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju, spowodowanych między innymi problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie, bezradnością opiekuńczo - wychowawczą, trudną sytuacją materialną, żyjących w środowisku zagrożonym alkoholizmem lub narkomanią. W roku 2014 projekt rozszerzono o grupy profilaktyczno-rozwojowe dla dzieci od 3 roku życia.

Placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i specjalistycznej prowadziły działalność profilaktyczną, edukacyjną i informacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapewnienie dziecku:

- 1) opieki i wychowania,
- 2) pomocy w nauce,
- 3) pomocy w sytuacjach kryzysowych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny,
- 4) organizacji czasu wolnego, zabawy, zajęć sportowych, edukacyjnych, rozwoju zainteresowań, wycieczek,
- 5) dożywiania odpowiedniego do potrzeb dzieci oraz pory dnia, w której odbywały się zajęcia - co najmniej jeden posiłek dziennie a w dni wolne od zajęć szkolnych jeden ciepły posiłek.

- 6) współpracowały z rodzicami lub opiekunami, w tym prowadziły dla nich zajęcia edukacyjne mające na celu zwiększenie umiejętności wychowawczych (w tym zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień) - co najmniej raz w miesiącu,
- 7) współpracowały ze szkołami, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podmiotami leczniczymi oraz innymi instytucjami w celu udzielenia pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zwłaszcza w zakresie podejmowania interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych, brały udział w spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych oraz je inicjowały.

Działalność placówek miała na celu, między innymi identyfikowanie zachowań ryzykownych i wskazywanie zagrożeń wynikających z ich podejmowania (przemoc, agresja, zażywanie substancji psychoaktywnych, wagary, przedwczesna inicjacja seksualna, prostytutka), ponadto kształtowała u dzieci i rodziców zdrowy styl życia i utrwalała postawy abstynenckie.

Ponadto specjalistyczne placówki wsparcia dziennego podejmowały następujące działania:

- a) organizowały zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne,
- b) realizowały indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Zadanie realizowane jest w roku 2015 (zapewniono 428 miejsc w ww. placówkach).

	Nazwa organizacji realizującej zadanie	Miejsce realizacji zadania	Liczba Miejsc	Liczba dzieci objętych pomocą	Liczba rodzin objętych pomocą
PLACÓWKI PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	Stowarzyszenie Św. Filipa Nereusza 41-706 Ruda Śląska ul. Leśna 37	Specjalistyczna placówka wsparcia dziennego Św. Filipa Nereusza <i>Ruda Śląska 41 - 706, ul. Solidarności 21</i> Specjalistyczna placówka wsparcia dziennego Bł. Ks. Józefa Czempieła <i>Ruda Śląska 41 - 700, ul. Piastowska 25</i> Ognisko wychowawcze Św. Jana Bosco w Centrum Inicjatyw Społecznych Stara Bykowina <i>Ruda Śląska 41-705 Ul. 11-go Listopada 15a</i>	123 (w tym 20 miejsc w grupach prof-rozw. przy specjalistycznej placówce wsparcia dziennego w Rudzie i Halembie)	204	130

	<p>Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Święta Elżbieta 41 - 700 Ruda Śląska ul. Wolności 30</p>	<p>Świetlica Środowiskowa Ruda Śląska 41-709, Pl. Jana Pawła II 5</p> <p>Świetlica Środowiskowa Ruda Śląska 41-711, ul. Cynkowa 22</p> <p>Świetlica Socjoterapeutyczna Ruda Śląska 41-710, ul. Ściegiennego 6</p> <p>Świetlica Środowiskowa Ruda Śląska 41-704, ul. Królowej Jadwigi 8</p>	<p>166</p> <p>(w tym 10 miejsc w grupie prof-rozw. przy specjalistycznej placówce wsparcia dziennego w Wirku)</p>	233	141
	<p>Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety, Prowincja Katowicka - Świetlica Środowiskowa Św. Elżbiety 41-703 Ruda Śląska ul. Rencistów 2</p>	<p>Placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczej - Świetlica Św. Elżbiety Ruda Śląska 41 - 703 ul. Rencistów 2</p>	<p>44</p> <p>(w tym 10 miejsc w grupie prof-rozw. przy placówce wsparcia dziennego w Goduli)</p>	83	41
<p>PLACÓWKI PROWADZONE PRZEZ MIASTO</p>	<p>Placówka Wsparcia Dziennego w Rudzie Śląskiej 41-700 Ruda Śląska ul. Bujoczka 12</p>	<p>Świetlica Socjoterapeutyczna ul. Gwardii Ludowej 21-23 41-709 Ruda Śląska</p> <p>Świetlica Socjoterapeutyczna ul. Bujoczka 12 41-700 Ruda Śląska</p>	<p>95</p> <p>(w tym 10 miejsc grupa prof-rozw. przy świetlicy w N.Bytomiu)</p>	157	102
SUMA			428	677	414

Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych

Ośrodek jest placówką wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym i realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przepisach wydanych na jej podstawie. Ośrodek wspiera rodzinę wychowującą dziecko niepełnosprawne w zakresie realizacji programu rehabilitacji ruchowej wspomagającej (hipoterapia, muzykoterapia, integracja sensomotoryczna, choreoterapia, terapia dnia codziennego, samoobsługa, terapia przez zabawę, jaskinia solna), psychologicznej, logopedycznej, pedagogicznej oraz pielęgnacji. W 2014 roku placówka realizowała cele i zadania statutowe w zakresie:

- 1) zapewnienie dzieciom odpowiedniej, stałej opieki podczas pobytu w Ośrodku,

- 2) prowadzenie rehabilitacji wspomagającej(jak wyżej),
- 3) umożliwienie przygotowania przedszkolnego na poziomie specjalnym i powszechnym (oddelegowany nauczyciel przedszkolny) oraz nauki systemem indywidualnym (odpowiedni nauczyciele ze szkół),
- 4) zapewnienie wyżywienia, bielizny oraz - gdy konieczne - odzieży podczas pobytu w Ośrodku,
- 5) zapewnienie niezbędnych leków i artykułów sanitarnych w postępowaniu profilaktycznym i udzielaniu pierwszej pomocy,
- 6) zapewnienie dowozu dzieci do Ośrodka i ich odwozu,
- 7) udzielanie porad rodzicom jak pielęgnować dziecko niepełnosprawne, jak je wspierać w rehabilitacji ruchowej, pedagogicznej i logopedycznej.

W 2014 roku ze wsparcia placówki skorzystało 102 dzieci. W placówce działał oddział popołudniowy, na który uczęszczało 49 dzieci oraz oddział stacjonarny, na który uczęszczało 53 podopiecznych.

Zadanie realizowane jest w 2015 roku.

IV. FINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Z uwagi na fakt, iż Miasto Ruda Śląska jest Miastem na prawach powiatu realizuje zadania zgodnie z art. 180 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do zadań Miasta należy finansowanie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej. W 2014 roku poniesiono następujące wydatki za pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

a) rodzinna piecza zastępcza:

Rodziny zastępcze otrzymujące świadczenia na dzieci	Ilość rodzin zastępczych	Ilość dzieci w ciągu roku	Wydatki w 2014 roku
	294	499	4 155 192,92

b) instytucjonalna piecza zastępcza:

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Ilość placówek (w których umieszczone są dzieci)	Ilość dzieci w ciągu roku	Wydatki w 2014 roku
	18	221	7 166 060,47

V. SPRAWOZDANIE RZECZOWO-FINANSOWE Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

W związku z § 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 grudnia 2012r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej gmina, powiat oraz samorząd województwa mają obowiązek składania wojewodzie sprawozdania z wykonywania zadań za okres:

- od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 31 lipca danego roku,
- od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego.

Sprawozdania zostały złożone w terminie.

VI. MONITORING SYTUACJI DZIECKA Z RODZINY ZAGROŻONEJ KRYZYSEM LUB PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w sposób szczególny objęte są wsparciem ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz instytucji współpracujących, a sytuacja dziecka zagrożonego jest monitorowana na bieżąco. Oprócz wcześniej wymienionych form pracy i monitorowania sytuacji w rodzinie, rodziny zagrożone objęte są również innymi formami pomocy:

Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny to narzędzie pracy pracownika socjalnego, który podczas wykonywania swoich obowiązków służbowych dokonuje oceny sytuacji w rodzinie. Posiadając wiedzę o problemach rodziny, a także o możliwościach i ograniczeniach jej członków, jest w stanie tak zmotywować członków rodziny by podjęli oni działania naprawcze. Kontrakt socjalny jest rodzajem umowy zawieranej pomiędzy pracownikiem socjalnym, a rodziną, określa on jasno cele, do których dąży rodzina oraz efekty, po których będzie można poznać czy cel został osiągnięty. Rodzina tworzy ten plan wspólnie z pracownikiem socjalnym, obie strony zobowiązują się do wykonania określonych działań, zgodnych z celami kontraktu. Okresowo dokonuje się oceny tego kontraktu i ewentualnie modyfikuje cele, jeśli zachodzi taka potrzeba. Pracownicy socjalni bardzo często wykorzystują to narzędzie w pracy z rodzinami, bo daje ono jasny obraz sytuacji w rodzinie oraz pokazuje czy zachodzą zmiany. Praca z rodziną trwa kilka miesięcy.

W 2014 roku tą formą pracy objętych było 35 rodzin, w których wychowywało się 82 dzieci, a w których zachodziła konieczność wsparcia rodzin z problemem bezradności.

W ramach projektu „Ruda Śląska - szansą dla wszystkich” w 2014 roku prowadzone były również kontrakty, których grupą docelową były osoby w wieku 15-30 lat. Liczba tych osób wśród klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosi 3400. Młodzi rodzice zwykle nie są przygotowani psychicznie i społecznie do pełnienia roli rodzicielskich. Natomiast brak podstawowych kompetencji społecznych wiąże się z ubóstwem, niskim potencjałem zarobkowym

i długoterminową zależnością od pomocy instytucjonalnej. Często taki model życia rodzice przekazują swoim dzieciom. Kontrakty prowadzone były w 39 rodzinach z 85 dziećmi.

Pomoc w formie usług

Zdarza się, że bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego jest wynikiem niepełnosprawności intelektualnej lub fizycznej co najmniej jednego z członków rodziny. Z uwagi na powyższe deficyty, w rodzinie mogą zostać wprowadzone usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach których pomocy w przewyższaniu codziennych trudności życiowych udziela rodzinie osoba świadcząca usługi. W rodzinach tych prowadzona jest praca dostosowana do możliwości psychofizycznych rodziców z uwzględnieniem zarówno ich zasobów jak i deficytów. W 2014 roku z tej formy pomocy skorzystało 12 rodzin, w których wychowywało się 33 dzieci.

Zespoły interdyscyplinarne

Rodziny wieloprotblemowe objęte są wsparciem ze strony różnych instytucji, m.in. szkół, placówek wsparcia dziennego, sądu, istotne więc staje się tworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin z dziećmi - systematycznie realizowanego przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz współpracujące instytucje i organizacje pozarządowe. Podczas pracy zespół interdyscyplinarny omawia sytuację w rodzinie, ustala cel pracy, a poszczególni członkowie podejmują się wykonania ustalonych działań. Członkowie rodziny są zapraszani, informowani o celu spotkania i motywowani do podejmowania działań zmierzających do poprawy własnej sytuacji. Ten sposób monitorowania sytuacji w rodzinie pozwala na wykorzystanie wszystkich możliwości jakie posiadają instytucje, a przede wszystkim na stworzenie rodzinie takiej siatki wsparcia by mogła w każdej sytuacji z niej skorzystać. Działania podejmowane na rzecz rodziny przez różnych specjalistów nie mogą się wykluczać, stąd idea pracy w zespołach interdyscyplinarnych.

Grupy robocze

W sytuacji, kiedy w rodzinie dochodzi do przemocy, zostaje sporządzona Niebieska Karta. Na wniosek koordynatora (osoby, która spisała Niebieską Kartę) zostaje powołana, przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, grupa robocza. W skład grupy wchodzi przedstawiciele tych instytucji, które współpracują z rodziną. Podczas pracy grupa opracowuje plan pracy z rodziną, motywuje członków rodziny do podejmowania działań mających przerwać spiralę przemocy i na bieżąco monitoruje sytuację.

Ponadto w sytuacjach gdy dobro dzieci jest w jakikolwiek sposób zagrożone, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zawiadamia Sąd Rejonowy lub Sąd Okręgowy. W 2014 roku zostały złożone 163 wnioski o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych oraz zostały przesłane 193 adnotacje pracowników socjalnych bądź asystentów rodziny o aktualnej sytuacji w rodzinie do toczących się postępowań sądowych. Asystenci rodziny przestali 88 sprawozdań z realizacji planu pracy.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ NA 2015 ROK

W 2014r. ogółem z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej korzystało 3867 rodzin, z czego wyłącznie w postaci pracy socjalnej 223 rodziny. Problem bezradności opiekuńczo - wychowawczej dotyczył 556 rodzin z dziećmi, co stanowiło 14% ogółu rodzin korzystających z pomocy tutaj. Ośrodka, z czego 195 rodzin to rodziny wielodzietne oraz 382 rodziny to rodziny niepełne. Zadania realizowane w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2012 - 2014” dawały możliwość objęcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych działaniami ukierunkowanymi na ich wzmocnienie.

Rodziny korzystające z pomocy społecznej to rodziny wieloproblemowe, które - o ile otrzymają wszechstronną pomoc - mają potencjał do tego, aby realizować podstawowe funkcje opiekuńcze i wychowawcze wobec dzieci. Zatem konieczne jest objęcie tych rodzin intensywną i kompleksową pomocą, aby poprawić ich funkcjonowanie. Mając na uwadze powyższe, potrzeby na 2015 rok w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to m.in.:

- Udzielanie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia w formie asystenta rodziny oraz zwiększenie liczby asystentów rodziny w związku z rosnącym zapotrzebowaniem na taką formę wsparcia.
- Monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez działania interdyscyplinarne (zespoły interdyscyplinarne, grupy robocze).
- Udzielanie pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych rodzicom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ze względu na swoją niepełnosprawność.
- Praca socjalna w formie kontraktu socjalnego prowadzona przez pracowników socjalnych.
- Zapewnienie dzieciom miejsc w placówkach wsparcia dziennego.
- Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu zapobiegania marginalizacji ich życia.
- Ułatwienie dostępu rodzinom do specjalistycznego poradnictwa: prawnego i psychologicznego.
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Działu do spraw Asysty Rodzinnej.

Sprawozdanie niniejsze przygotowane zostało przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, który realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zgodnie z niniejszą ustawą, w oparciu o zarządzenie nr SP.0050.2.5.2012 Prezydenta Miasta Ruda Śląska z dnia 09 stycznia 2012r. w sprawie wyznaczenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej do organizowania pracy z rodziną i uchwałę nr PR.0007.2014.2012 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 30 sierpnia 2012r. zmieniającą Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Od 2012 roku wspieranie rodziny należy więc do statutowych zadań Ośrodka realizowanych przez Gminę.